

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstein & Vogler în Viena, Praga, Budapesta etc. etc.

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.

Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Absolutismul maghiar.

Pasul, ce l'au întreprins Românii bisericii ortodoxe din Transilvania și Ungaria, pentru a'și salva ce au ei mai scump, pare a fi avut o mare înrîurire asupra Maghiarilor. Nu numai că ei au declarat pasul de „nepatriotic” și „anticonstituțional,” ci au aflat și de bine a ne spune prin graiul deputatului dietal Bela Grünwald lucruri, cari până acum se ascundeau sub vëlul pseudo-liberalismului maghiar.

Domnul Bela Grünwald a fost vice-comite al comitatului Sol și a făcut în poziția sa renume prin procederea sa tiranică în contra Slovacilor. Astăzi este el deputat în camera Ungariei și ca atare aparține partidului guvernamental. Deși numele seu n'are un sunet maghiar, totuși Bela Grünwald înfruntesc în sine însuși, cari îl face foarte apt a reprezenta maghiarismul cel mai desevêșit și cel mai curat. Desbaterea bugetului a dat acestui domn Grünwald prilej, a ține o vorbire, care trebuie să o calificăm de însemnată, — însemnată nu prin idei, ci prin sinceritatea, cu care a descoperit dorințele secrete ale neamului maghiar, ce trece în Europa de un popor liberal.

În doue lucruri culminează vorbirea despotului Slovacilor: că politica ungurească este prea puțin maghiară și că statul unguresc nu este maghiar ca statul. Maghiarii nu pot aduce la valoare nici nisuițele lor politice în afară, nici tendințele lor de maghiarizare în lăuntru, fiindcă constituția țerei și autonomia municipiilor nu sînt potrivite pentru scopul statului unguresc. Autonomia municipiilor este o bastion pentru naționalitățile Ungariei de unde ele lucră în privra ideii statului și parlamentul — deși astăzi numai o reprezentanță falsificată — nu poate realiza cu graba recerțată idea conducătoare a politicii maghiare.

Privind din apropiere aceste ac-

siome, rezultă, că Maghiarii au ajuns la convingerea, că nici pseudo-autonomia de astăzi a municipiilor nici parlamentul maghiar, în care nu sînt reprezentate șase milioane de nemaghiari nu mai sînt mijloace suficiente pentru realizarea scopului maghiarizării, și se ivesce nevoia unor instituțiuni mai potrivite. Dacă se delătură autonomia municipiilor și parlamentul ca mijloace stricicioase ideii statului — atunci rămîne absolutismul gol. Comitatele se prefac în departamente, cari se guvernează din Pesta prin rescripte, iar parlamentul trebuie substituit prin un guvern autocrat. Și dl. Bela Grünwald ne spune că dorința după un absolutism maghiar este foarte populară în țară.

Așa dară am ajuns acolo, că poporul maghiar liberal să chieме într'ajutoriu absolutismul, numai ca să poată salii pe patrii și pe celelalte naționalități ale patriei să vorbească unguresce! Am ajuns acolo ca Maghiarii să jertfească autonomia municipiilor, să jertfească parlamentul și libertatea lor, pentru a putea sterge individualitatea popoarelor, ce nu aparțin gîntei maghiare!

Cât de drastic și de probat ar paré șovinistilor maghiari acest mijloc, noue nu ne este teamă nici de aplicarea lui. Pentru noi Românii autonomia municipiilor este sinonimă cu departamentele guvernate prin rescripte, și parlamentul, unde nu sîntem și nu putem fi reprezentați după cuviință, este sinonim cu guvernul absolutistic. Ce privesc individualitatea noastră ca popor, nu ne este teamă, că vom perde-o; nici dl. Bela Grünwald nici absolutismul maghiar nu va face din noi Maghiari. Românul ține strins la credința sa, la limba sa și la obiceiurile moștenite dela străbunii sei, și cum a trecut peste noi absolutismul nemțesc fără a ne face absolutismul maghiar Maghiari. Dacă absolutismul nemțesc a avut oare-care influință germanisătoare, aceasta este

a se atribui mai mult culturai superioare a Nemților și nu atât forței, ce cuprinde în sine acest sistem de guvernare. Maghiarii se pot legăna în tot felul de iluziuni, dar aceea nu v'or crede nici ei, că doar prin „superioritatea” lor în cultură vor pute asimila și desnaționalisa pe un popor din Europa, fie acesta cât de necult.

Dacă dl. Bela Grünwald și cu el poporul maghiar află mântuirea statului unguresc în introducerea unui sistem absolutistic, și face numai iluziuni. Cifrele bugetului și protestul naționalităților — lucruri destul de reale — trebuiau să 'l deștepte, să 'l deasămăgiască și să vadă că numai mulțămirea presiunilor drepte a naționalităților și restaurarea finanțelor pot fi o basă trainică și solidă pentru statul, a cărui membri sînt de preponderență și la număr și la cultură, de naționalitate nemaghiară.

Revista politică.

Sibiin, în 14 Februarie.

Cu privire la proiectul de lege pentru introducerea limbei maghiare în scoalele populare avem de-a înregistra două glasuri străine. „Norddeutsche Allg. Zeitung”, organul principelui Bismarck declară dorința guvernului unguresc, a oferi tuturor civilor de stat posibilitatea pentru învățarea limbei maghiare, de motivată și naturală. Aceasta ar zăcea mai mult în interesul individului, decât al statului. Modalitățile executării sînt însă nu numai juste, ci și crucătoare. Nu ne mirăm nici decăt de acest organ oficios, că este de o părere cu Maghiarii, căci chiar dela ei este inspirat.

„Hon” luându-și ansă dela primirea grandioasă a deputațiunei române la Sibiiu scrie următoarele: „Dacă conducătorii chieși și nechiemați ai Românilor n'ar fi purces astfel, precum au purces, ci ar fi a-

duș gravaminile și temerile lor în mod precugetat și moderat înaintea legislativei, atunci noi am fi dis, cauza trebuie aprefuită, temerile considerate, proiectul de lege scos în forma cea mai domoală, și curățit de tot, ce în mod motivat sau nemotivat i-ar pute da un caracter odios. Acum însă, după ce unii prelați români prin călătoria la Viena și prin demonstrațiunile dela Sibiiu a înăsprit afacerea astfel, au prefăcut-o într'o cestiune de forță și a prezentat situația astfel, ca și când într'o cumpenă s'ar afla Ungaria, legislațiunea sa și guvernul, iar în cealaltă clugure sub: nicio, că guvernul unguresc sub nici o condițiune să nu cedeze. Noi aceasta o ținem cu atât mai mult, că putem afirma cu conștiința curată, că introducerea intenționată a limbei oficiale ca obiect obligatoric nu periclitează nici naționalitatea, nici cultura, nici autonomia bisericească a unui popor, ce locuesce în țară.”

Așa „Hon”. Sîntem dedați cu astfel de frase în cât să le mai învrednicim unei combateri.

Desbaterea bugetului în camera Ungariei se continuă. A vorbit și deputatul serbec Szabovlevics; „Pester Lloyd” țice, că el s'a arătat de apărătoriu moderat și cu minte al principelui naționalităților, — fiindcă a primit bugetul. Sfêșșitul desbaterei încă nu se poate prevedé.

„Neue freie Presse” ne mai scie povestii o istorioară despre Români. Iată ce cetim în nr. ei de alaltăeri: „Pre când Ghica arătase principelui Gorciacoff, că detașamentul român a primit porunca, a deșerta Arab-Tabia, și adause că aceasta faptă să nu prejudece hotărîrea definitivă a puterilor, răspuns Gorciacoff intrerupându'l: Este cu totul de prisos, a face reserve. Nici odată nu voi lăsa eu Voue Arab-Tabia. Așa dară nu Vê faceți iluziuni! Ori cum va fi hotărîrea puterilor, Rusia nu poate periclitata Sibiiu, cedarea acestui punct. Nu uitați că Rusia este, căruia aveți a mulțami te-

FOIȚA.

Aventurile

doctorului Van-der-Bader.

Din franțozesce de Evariste Carrance.

I.

Dela cap pân' la picioare.

(1. urmare.)

Și din toate părțile suburbiului, se ridicară mii de aclamațiuni și se făc un tumult și un toiu indescrisibil!

Lisbeth, spêriată, închise cu graba fereastra și ca o gazelă înspăimântată se sui pe scara ce ducea în odaia stăpânului.

Frumușica menageră deschise repede ușa laboratorului și se oprî uimită de tabloul ce se desfășura înaintea ochilor sei.

Doctorul, încă tot cufundat în carte, nu auzise absolut nimic de întêmplările de pe

El ședea aci, perdut în lumea științei, asemenea cercetătorilor de odinioară, a căror viață era concentrată într'o idee.

Și șgomotul, care neîncetat creșcea, făcea să se clătine toate ferestrele căsei, și numeroasele flacoane, ce stăteau în rënd frumos pe etagerile laboratorului, se loviau unele de altele, se resturnau și păreau a conține fie-care câte un Asmodeu, care aștepta sosirea unui student de Salamanca.

N'a auzit nimic, cugetă Lisbeth, căutând cu frăgețime la stăpânul seu, și apropiindu-se de fotoliu ea își puse mâna sa rotundă și mică pe umêrul învețatului.

La luțgerea aceasta neasceptată învețatul tresări:

— „Cine-i?” țice el, ca unul ce s'a trezit dintr'un vis plăcut.

— „Eu, domnule doctor!” respunde Lisbeth.

Van-der-Bader clătina puțin din cap.

— „Și ce voesci copila mea?”

— Vreau să-te înșciințez dle doctor că preste țece mii de persoane stau

îndesuite în suburbiu, voind să vorbească cu D-Ta.

— Să vorbească cu mine?

— Da, și această mulțime face un drag de toiu, încât totul tremură aici de el...

Cum de nu ai băgat samă de loc?...

— Într'adevêr, bine țici, respunde Van-der-Bader, dar ce drac să faci?... veți bine că nu pot primî aceste persoane.

— Hm...

— Și ce vrea mulțimea?

— Să te feliciteze.

— Sînt prea buni, că se derangiază pentru mine. Bine, auți că strigățele se înmulțesc!... Te asigur Lisbeth, că pozițiunea mea este foarte critică...

— Eu nu o aflui, dle doctor, le poți încuviința două minute pentru o convorbire.

— Tu n'ai precugetat bine acest lucru, Lisbeth, un calcul simplu îți va arăta că este imposibil.

— Imposibil!

— Oh! cu deseveșșire; cât de

mare prețuesci tu mulțimea persoanelor care îmi fac onoarea de a voi să vorbească cu mine.

— Cel puțin la țece mii...

— Ei bine! dacă voi da fie-cărui doue minute îmi trebuie douêzeci de mii de minute, și de oare-ce dela șase oare dimineața până la șase oare sara sînt numai șapte sute douêzeci de minu te... 'mi ar trebui douêzeci și șapte de țile, noue oare și douêzeci de minute pentru a primî pre toți acesti oameni!

— Oh, dumnețdeule! răspuns Lisbeth, împletindu-și mânilor înspăimântată.

— Da, replică învețatul! Douêzeci și șapte de țile, noue oare douêzeci de minute fără a mânca și fără a bea, asta e prea mult, prea mult!

— Și noaptea domnule doctor întrebă menagera cu un accent malițios...

— La aceasta nu m'am cugetat respuns învețatul... eu ași putat mânca și durmî în fie-care noapte, însă ar trebui să postesc țiuia.

Țicend aceste cuvinte, șgomotul

renul dincolo de Dunăre, la care n'aveați nici un drept." Dacă cumva într'adevăr s'a exprimat Gorciacoff astfel, nici generalul nu'i va fi rămas datoriu răspunsul.

Cuvântarea

dep. dietal Béla Grünwald ținută în ședința camerei Ungarice în 19 Febr. n. (Estras).

.... De sigur nimenea nu va nega, că noi dela anul 1867 încoace ne aflăm în fața unor împregiurări cu totul diferite. Ne-ar duce prea departe, dacă aș întreprinde a clarifica această diferență, mă mărginesc pe lângă a arăta două momente. În timpul municipalității era puterea statului, care ataca libertatea și naționalitatea noastră. Astăzi se află puterea statului în mâinile noastre (mișcare în stânga), mijloacele ei cele mari ne stau nouă la dispoziție spre realizarea scopurilor noastre naționale într'o măsură, precum aceasta de seculi nu s'a mai întâmplat, și nimic nu ne împedecă, a folosi marile mijloace așa, cum o pretind interesele noastre naționale — astăzi când statul numai este un dușman al libertății și naționalității noastre, ci formeză garanția cea mai eminentă a intereselor noastre.

Însă dacă a dispărut primejdia, care, venind pe timpul municipalității de sus, amenința bunurile noastre naționale, apoi de atunci încoace s'a ivit o nouă primejdie, care amenință a submina terenul existenței noastre naționale.

Aceasta este mișcarea naționalităților. Periodul trecut n'a cunoscut această mișcare, deși aceasta e cu mult mai primejdioasă, decât presiunea numai mecanică a puterii absolutiste. Pentru că aspirațiile naționale provoacă un proces de schimbări mai profunde și dacă noi și de aici înainte vom neglijă apărarea intereselor noastre naționale, apoi elementele nemaghiare ale țării acesteia vor agonisi capacitatea de a realiza aceste ținte, ce le anunță conducătorii mișcării, atunci soarta noastră va fi în loc de domnie servitutea și asuprirea, existența statului unguresc va fi o imposibilitate.

Pentru noi e un aksiom politic, că naționalitatea maghiară numai așa poate exista, dacă i succede, a susține statul acesta, și că acest stat numai așa poate exista dacă e maghiar.

Această organizație administrativă așadară nu servește intereselor cetățenilor și nu asigură autoritatea statului, ea primejduiesc libertatea și stă în contradicție cu interesele națiunii unguresci. Această organizație administrativă nu îndeplinește nici oare care interese ideale, nici oare care interese reale. Și aceasta reagează asupra statului.

Noi nu numai l'am făcut impotent și fără ajutoriu, dară noi statului acestuia prin administrarea lui i-am făcut nume rău în-

intea străinătății și în țară. Prin această organizație administrativă noi am făcut statul cu desăvârșire impopular. Se dice că noi am fi urmat o politică financiară rea și am fi sguđuit prin aceasta creditul țării.

Cu existența organizației administrative noi am pricinuit statului o pagubă și mai mare pentru că noi am subminat statul și cu el totodată și motivul moral al domniei noastre proprii. Și când cu această organizație administrativă am slăbit statul, ne-am condamnat noi înșine la slăbiciune și miserie. Această slăbiciune s'a dat de gol în mii și mii de aparițiuni. Ori și cine voia, putea ataca pe față, îndresneț și nepedepsit statul unguresc și națiunea ungurească.

În timpul nostru idea naționalităților a provocat mari schimbări în Europa. Diferența raselor se ivesc ca factor consciu și capabil a forma state; individualitatea națională aspirează la suveranitate sciind, că numai statul e acea formă, în care ea după geniul ei propriu se poate desvolta liber și tare ca personalitate națională.

Noi trebuie să înființăm aici un stat național.

Rasa ungurească înainte cu o mie de ani a cucerit această țară cu armele, noi trebuie să o susținem și să o întărim cu armele superiorității spirituale. În această țară se află populațiuni nemaghiare, cari concloceș în grupe mai mari sau mai mici; dintre aceste grupe nu e nici una în stare de a și procura condițiunile dezvoltării ei proprii mai înalte. Nici una dintre aceste grupe nu se poate măsura în privința numărului cu cea maghiară și, afară de Nemfi, nici una în privința dezvoltării spirituale a progresului economic, a însușirilor de caracter și în privința renumelui istoric.

Pentru aceea noi avem datorința, a susține acest stat, al umplé până la marginea lui extremă și al pătrunde cu spiritul național unguresc.

Noi avem lipsă de un organism de stat pe care idea de stat maghiar să se poată baza sigur (Aprobare) și care ar face cu puțință o politică națională, făcută cu plan și cugetată în mare.

Însă opiniunea publică a națiunii în privința aceasta nu se află mulțămită cu parlamentul, care — mi pare rău — aji nu mai stă așa aproape de inima națiunii, ca mai înainte cu vr'o câți-va ani.

Și cumcă națiunea nu mai vede în parlament supremul mijloc pentru împlinirea aspirațiilor ei, e mai bine dovedit prin o aparițiune până acum puțin aprețiată.

Abea se va mai afla cineva dintre noi, care în convorbiri politice, în cercuri private să nu fi auzit încă un anumit cuvânt posomorit în direcțiunea: oare n'ar fi mai bine a introduce cam pe 10 ani un absolutism maghiar? Oamenii adecă vin la cunoștință, că politica națională ungurească prin absolutism ar fi mai bine susținută, ca prin forma regimului parlamentar, — ei încep a

crede, că această politică e imposibilă cu parlamentul.

Aceasta însă fără îndoială este o eroare. .... Să cercetăm acest parlament și vom afla, că el cu puțină excepțiune în toate părțile sale este maghiar; pe lângă cea mai liberă (? ! Red.) lege electorală, unde se află aici reprezentate așa numitele tendențe naționale a acelor 6 milioane de nemaghiari? Fost'a cu puțință, a se înființa în acest parlament o partidă mică care să reprezente aspirațiile naționale, ura contra maghiarismului? Acest parlament e nu numai o comparațiune legislativă, el este simbolul naționalității maghiare și superioritatea lui este simbolul puterii sale moștenite și ca organ al voinței de stat este o putere mare națională.

Pentru aceea fie-care aparițiune este îngrițitoare, care tradează, că națiunea n'are nici o încredere în parlamentul seu.

Parlamentul unguresc n'a fost nici odată o pedecă pentru împlinirea aspirațiilor naționale, greșala lui a fost numai aceea, că el n'a fost nici un factor de înaintarea acelor. Proclameze parlamentul politica ungurească națională și realizeze-o prin regimul seu în administrațiune și pe terenul instrucțiunii și atunci parlamentul nu numai se va apropia de inima națiunii, dară el va și ridica viața noastră politică la un nivel mai înalt. Națiunea își va recâștiga încrederea și consciința sa, pentru că se va simți mai tare și mai puternică. Acea partidă politică, care se întreprinde pentru această idee, va câștiga putere și însemnătate și va pute dice cu încredere, că în tabăra ei se află Ungaria.

Națiunea va precepe pre această partidă politică și o va apreția. Să scoatem nobilimea cea mică a comitatului din cercul de rënd și îngust și din acele lupte, în care își risipește puterile și împlându-o cu spiritul statului unguresc și introducându-o în organismul administrației acestui stat, vom face dintr'ensă un factor mai mare, o vom face anteluptătoarea statului maghiar și a naționalității unguresci.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Munții apuseni în Faur 1879.

Cetind atât „suvenirile din scoală dela Blaj“ cât și un răspuns al d-lui „Blasianu“ precum și un alt răspuns ajutoriu Blasianului, apărut în foaia „Observatoriului“ Nr. 4 ex a. c. intitulat „un resunet din munții Abrudului“*) și deși știu că onorata redacțiune a „Teleg. Rom.“ nu va mai fi aplicată a

*) Noi am ignorat înadins aceea corespondință din „Observatoriului“, odată, fiindcă prin ținuta ei s'a făcut nevednică de un răspuns și a doua fiindcă aceea scrisoare este numai o scornitură din biroul redacțiunii „Observatoriului.“ Nici astăzi nu reveniam la ea dacă nu ni s'e cerea expres.

„Voi cerca de a le merita și pe viitoriu; de alt-cum această încercare îmi pare tot atât de plăcută precum este de ușoară.

„Lăsați-me să me întorc la retortele mele, căci numai prin perseveranță și lucru ve pot fi recunoscător pentru bunătatea ce ați avut de a Ve derangia pentru mine.

„Un moment stam pe gânduri să ve primesc pre toți în laboratoriu meu; însă făcând calculul, am aflat că ar trebui pentru această vizită douăzeci și șapte zile, nouă oare și douăzeci minute, prefer deci a vorbi cătră toți odată. Permite-ți mi dară a Ve spune că doctorul Van-der-Bader să pune fără rezervă la dispoziția orașului Leyden, și că toate nizuințele sale vor țintă la mărirea strălucitei sale universități.“

Abia să rostiră cuvintele din urmă și dint'odată s'a făcu o exploziune înfricoșată de aplause. Toate flacoanele laboratoriuului începură a juca un joc selbatic, iar învățatul păresi înspăimântat balconul, pe când mulțimea se risipi plină de fericire și cu mare sgomot.

(Va urma)

da loc în coloanele sale desbaterea ulterioară a acestui obiect, carele în inimile multor Blăjeni au făcut mult sânge rău vădând descoperirile făcute cu mult adevăr și dreptate de dl Simionaș în suvenirile de scoală; totuși în interesul adevărului rog pre onorata redacțiune a „Tel. Rom.“ a da loc următoarelor rënduri: Autorul articolului sus memorat „un resunet din munții Abrudului“ după ce ca de întroducere înalță până la ceru pre redacțiunea foaii „Observatoriului“, în semn de recunoștință; trece apoi din un extrem în celalalt desbrăcând foaia „Teleg. Rom.“ de toată onoarea dicând „că câtă diferență de idei și tendențe! Cunoascem prea bine trecutul de 25 ani al „Teleg. Rom.“ Aici nu voi să dic nimic, căci publicul român nepreocupat și va fi dat verdictul asupra acelei foi, una totuși să dic și eu, că corespondența „creștinului din munții Abrudului“ și a tăiat cloamba de sub picioare când însăși recunoaște că foaia „Teleg. Rom.“ dincoace de Carpați este foaia cea mai lătită, prin urmare o foaie cu tendințe și idei scălciate nu pot crede că în seculul nostru să și afe undeva vre-un sprijin. Corespondentul mai spune un mare neadevăr când dice „vorbesc sine ira et studio ca unul ce m'am interesat de binele public și binele națiunii.“ Dice mai departe alta este ce me doare și m'am revoltat până în suflet. Voiesc să vorbesc de articolul, răspuns al d-lui Simionaș: „Unde dai și unde creapă.“ Aceasta din urmă o cred și eu și aci e și buba onorat public cetitoriu. Creștinul nostru ne spune apriat că articolul: „Unde dai și unde creapă“ a fost acela, ce l'au revoltat până în suflet. Adevărat că articolul acesta este greu și ponderos, și de sigur nu ar fi vădut lumina publicității, dacă dl „Blasianu“ în răspunsul seu era cât de puțin drept și fără patimă. Oare dl Simionaș ce rău se fi făcut prin aceea că în suvenirile sale de scoală a enarat unele rele sociale de care suferim, să fie resuscitat prin aceste ura confesională precum îi place creștinului din munții Abrudului a dice? Din contră dl Simionaș a voit binele, căci e sciut că acela care cunoaște relele cuiva și le acopere nu i voiesce înflorirea ci ruina lui. Pre dl creștin din munții Abrudului până când nu poate suferi, ca relele ce bătute națiunea sa, să se mustre și să se delătore, deși se laudă că o iubesc, nu l' va crede nimenea. Nu scie lumea în ce stare miserabilă se află Blajul cu bordeiele sale primitive. Dar să fi fost Blajul respective conducătorii totdeauna la înălțimea chemării lor, Blajul ar fi cel dintăiu focular de cultură în patria noastră de dincoace de Carpați. Au nu ar fi putut fi o adevărată și dorită capitală națională la care toată suflarea românească să privească cu mândrie să fie adevărată și nu fantasiie numirea Blajului de „Roma mică“, căci aicea nu au fost pedecile ce au intimpinat alții în orașele săsesci; ci au fost așa dicând libertate excepțională a Românilui. Cetească cineva cu atențiune suvenirile din scoala dela Blaj și cine cunoaște Blajul și a studiat în tr'ensul se va convinge că dl Simionaș a vorbit adevărul. Precând dl Blasianu în răspunsul seu nici nu vrea să răspundă la cele scrise de dl Simionaș ci prin apucături măiestrite vrea să surprindă pre dl Simionaș calumniând confesiunea română gr. or. Să te întreb acum d-le creștin din munții Abrudului, că oare nu este calumnie aceasta când dl Blasianu în răspunsul seu dice între multe altele la care dl Simionaș nu i a remas datoriu: că profesorii de teologie din Sibiu nu s'au putut lua după puterile d-lui Simionaș ci după acelora, ce abea știu cetă și scrie. Spunene adevărat acum d-le creștin „că este demn și moderat răspunsul d-lui Blasianu“, când vorbesce astfel, precum l' numesci dumniata. Dacă sunt și între elevii insti-

deveni atât de nesuferibil în cât învățatul căuta înspăimântat la Lisbeth.

— Ce e de făcut? Ce e de făcut? repetă el.

— Pentru Dumnezeu, dle doctor, replică tinăra femeie cu vioiciune, ei o să dărime casa....

— Și cum să-i împedecăm, dela aceasta?

— Foarte ușor.

— Cum?

— Dar' foarte ușor, ai numai să eși pe balcon și să le adresezi vr'o câte-va cuvinte.

— Van-der-Bader se lovî cu palma preste frunte.

— La asta nu me cugetasem, dise el; lucru hotărît, această copilă este într'adevăr de mare preț; și stăpânul eși pe balcon de unde putea vedé în-treg suburbiul Vyverberg.

Am spus că acest suburbiu era inundat de o mulțime entusiasmata.

Îndată ce mulțimea vădă largile conturi ale noului comandor al coroanei de stejar, bucuria se prefăcu în delir, strigătele se îndoiră și aplausele

frenetice treceau preste toate marginile rațiunii.

— Să trăiască Van der Bader! să trăiască bunul nostru doctor, urla ea, și când frumușica Lisbeth apărî lângă stăpânul ei, ținând în fie-care mână o lampă, niște voci, cari predominau cu vocile lor acest toiu înfricoșat, strigară: Să trăiască menagera Lisbeth!

Populațiunea din Leyden abună samă ar fi strigat și să trăiască Tutu! dacă Tutu, cănele doctorului, nu ar fi murit înainte cu vr'o câte-va luni, ca o fericită jertfă a unui experiment scientific.

Domînând aceste unde de oameni cari se ndesuiau la picioarele sale, învățatul făcu un semn că, voiesțe a rostî vr'o câte-va cuvinte.

Lucru de necrețut; se făcu linișce la moment. O linișce ca în biserică, conturbată numai de vocea sonoră și puternică a doctorului Van-der-Bader.

— „Amicilor! nu știu din ce cauză cereți prezența mea în mijlocul vostru, știu însă că sunt mândru de simpatiile ce mi arătați.“

tutului Andreian puțini și fără cunoștințele recerute, cred că aceasta au adus-o lipsa și miseria poporului nostru unde se aplică astfel de indiviți, pentru aceea profesorii cu propunerile lor nu se iau după puterile nice a unuia nici a altuia dintre elevi; căci e știut că profesori de facultăți, academii etc. nu se iau după puterile elevilor ci predau științele amăsuraț legilor și instrucțiunilor existente, și elevul ce nu le poate cuprinde cade de sine. Așa să întâmplă și în institutul Andreian. Aceasta o știe și dl Blasiu dară d-lui a voit a rămâne fidel programei sale de a nu vorbi nimic adevăr.

Mai departe d-le creștin nu implora blăstem asupra celor ce vor mai scrie despre relele sociali ale națiunii noastre căci nu e la timp. Domniata ne dăci apriat, că numai în politică să luptăm celelalte să le lăsam deoparte. Eu din contră d-le creștin 'ți ași da sfatul să ne lăsam de politică, căci aceea astăzi ne este masceră, cu aceea să încredințăm corporațiunile noastre morali în genere și în specie pe bărbății nostri mari, cari sunt chemați anume spre aceasta. Iară noi urmărindu-i să lucrăm bărbătesce muștrându-ne unul altuia relele; căci e dovedit că îndreptarea mai curând se ajunge prin dojenire, și apoi iară nu gura înalță un popor ci faptele lui. Să ne înalțăm dar în toate ramurile noastre de viață la stadiul care 'l recere timpul; atunci pedecile ce ne stau înainte se vor delătura de sine, și cursele ce ne întind alții vor căde dênșii într'ensele, o căci știut este că pre lumină nu o va cuprinde întunecul nici odată.

În fine 'ți mai dăci una d-le creștin din munții Abrudului, că dacă ai voit a da unele sfaturi bune națiunii române să 'ți fi ales locul unde să le puni. Să 'ți fi luat osteneală a compune un articol unde să nu ataci pre nimenia și atunci de sigur a 'ți fi câștigat mai mult decât ai câștigat. Iară de viitorul Românului dacă ești creștin și și Român să nu desperezi căci bardul nostru național a dăci, că Românul are șapte vieți. *Tempora mutantur nos et mutamur in illis!* —nu.

Simon, în Februarie 1879. Mi s'a dat foarte de multe ori ocaziune a fi prezent la celebrarea serviciului divin în diferite comune, unde am esperiat spre mirare mai multe obiceiuri, cari fără îndoială nu pot fi basate toate pe învățătura religiunii creștine.

Este cu greu a da de înțelesul astor felu de obiceiuri; în tot cazul însă cele mai multe a rezultat atât din vechile mitologii ale poporului român, cât și — și cred, că mai de multe ori — din un zel religios exagerat. Astfelu de obiceiuri se ocrotesc nu numai prin popor, dar chiar și prin preoții și de aceea nu este de mirare, că ele 'și au câștigat și un grad de sacrosanctitate și este cu greu a le mai delătura. Ca să nu merg mai departe ating aci numai unele îndatinări ale unor frați preoți, după cari ei voină a face mai mult decât prescrie tipicul bisericesc sau a face altcum, numai, căci sunt de credință, că așa mai mare impresie face slujba lor asupra creștinilor produc diferințe în forma slujbelor bisericesci din afară. Chiar și la săvârșirea unor sante taine precum: la botez, îngropăciune, parastas am avut ocaziune a observa unele diferințe măcară bine ar face, ca fie care să se țină de tipicul din carte. Deosebirea aceasta ori cât de neînsemnată s'ar păre, nu numai că produce efect rêu asupra creștinilor, dar de multe ori poporul crede pe acela, care face ceva mai deosebit de cum este prescriș, că a făcut ceva mai bun, și din contră deroagă celuilalt.

Afară de aceasta, cine nu cunoasce deosebitele sărbători locale, cari

le țin unii creștini peste cele prescrișe! etc.

Vedând poporul atâtea diferințe din partea unui sau altui preot sau creștin oare ce va dăci? Alt ceva nu va dăci decât că pe unul 'l va critica, ca pre unul ce nu 'și împlinesce chemarua sa, și pe altul poate pe cel cu mai multe obiceiuri 'l va lăuda. Aceste observări nu sunt făcute față cu toți preoții și față cu toate comunele, ci numai față cu aceia, cari nu se silesc a 'și împlini chemarea lor cea sântă conform tipicului pravelnic, și pentru unele comune din protopresbiteratul Branului, de care aparțin și eu, de unde am și cules aceste observări.

Nu aș fi făcut publice aceste observări dacă toate aceste le-ași fi vedut practisându-le numai unii preoți mai bătrâni, cari, să vede, ale fi eredit dela antecesorii lor, din timpurile vechi, când cursul teologic era mai scurt și așa pe lângă puțina îndrumare ce o căpăta prin acela, se vedeau necesități a imita pe antecesorii lor; nu 'mi aș fi făcut aceste observări publice, dacă astfel de obiceiuri numite cu tot dreptul nu le-ași fi vedut practisându-se și de alți preoți mai tineri.

Este de dorit, ca fiecare, dar mai ales preotul să nu ocrotească astfelu de ecrescințe, ce nu se potrivesc nici cu viața bisericească, nici cu spiritul luminat al unui popor.

Folosul cel mare, necesitatea cea ardindă de societăți, conferențe și reuniuni, spre scopuri nobile și mărețe nu se poate trage la îndoială. Așa vedem că pe calea pedagogico-didactică deși de un timp încoace au eșit la lumină diferiți literați cu opurile lor de această categorie, ba chiar și mai multe foi scolare, totuși emulează diferite societăți, conferențe, ba chiar reuniuni numai și numai pentru de a se introduce o uniformitate în învățământ. Tocmai aceea necesitate avem și noi fraților preoți! de societăți, conferențe și reuniuni, dacă nu mai estinse, dar cel puțin una în câte un protopresbiterat, la care să ne adunăm toți preoții aparținători respectivului protopresbiterat în câte 3 sau 4 ședințe pe an; căci numai așa vom pute evita și delătura tot ce e de prisos din serviciul divin și a introduce o uniformitate în acesta conform tipicului pravelnic.

Realisându-se această idee, care me preocupă atât pe mine, cât și pe alți frați preoți, vom pute afirma, că pe lângă aceea că este o biserică creștină, și un cap al ei, vom pute ave și o uniformitate în celebrarea serviciului divin.

Ioan Moșoiu
paroch.

Varietăți.

* (Deputațiunea Brașovenilor), care va prezenta Escelenței Sale Înalt preasânțitului arhiepiscop și metropolit adresa, anunțată în nr. ultim al „Tel. Rom.” a sosit astăzi în Sibiu. Ea consistă din 12 membri.

* (Ciuma orientală). De un timp încoace am sistat rapoartele noastre despre epidemia asiatică, parte din lipsă de spațiu parte și mai cu seamă fiindcă scirile în această privință s'au împuținat și se împuținează pe dăci ce merge. Comisiunea internațională a sosit, precăt scim, la vatra epidemiei; a început șiși urmează lucrările cu zel și energie. Vom raporta la timpul seua despre rezultate. Încât pentru starea boalei, scirile din urmă sunt din ce în ce mai liniscitoare. Cea din urmă dto Petersburg 24 Februarie ne înștiințează: Conte Loris-Melikoff telegrafează din Zarizyn 23 Februarie: Nu s'au ivit casuri

nouă de boală sau de moarte în urma epidemiei.

* (Un umblător celebru). Celebrul umblător american Edward Weston întreprinde în acest moment o prinsoare nouă din cele mai extraordinare, El a pariat 500 livre sterling că va face ocolul Engliterei în 41 zile și 16 ore. Insoțit de trei judecători ai oare, cari 'l vor urma pretutindene într'un omnibus, acest curajos pieton a plecat în mijlocul aplaudelor unei mulțimi numeroase adunată în King Walliam street la Londra. El va trebui să străbată 31 comitate și 190 orașe.

* (Numărul locomotivelor) de pe globul pământului după cum spun foile franceze se urcă la 50,000 și representă un preț de 2¹/₂ miliarde franci. În deosebi se ivesc sub numărul de sus următoarele state și adevă:

a) Statele-Unite în America de nord	cu	14,000 mașini
b) Englitara cu	10,000	"
c) Germania cu	5,900	"
d) Franca cu	4,900	"
e) Rusia cu	2,600	"
f) Austria cu	2,400	"
g) Italia cu	1,200	"
h) Ungaria cu	500	"

* (Două jurnale nouă) au apărut de curând în America. Unul dintre ele poartă numele „Basmaudă” și se tipărește pe pânză. După cetire el se poate întrebuița de basmaudă sau ca altceva. Al doilea jurnal se numește „Cravată” consistă din mătasă și i tipărit cu litere de aur. Acest jurnal se poate porta foarte bine și ca cravată. Acuși vom auzi, că a eșit alte jurnale cu numiri de diferite veșminte trupesce! Lumea înaintează!

* (Leac contra beției). Un medic din cetatea americană „Chicago” a aflat, că așa numita „Chincona rubra” e cel mai bun și sigur remediu contra beției și se preparează în următorul chip:

Să ia adevă din planta numită o oca de scoartă proaspătă, să uscă și după aceea se prefacă în prav, care apoi să inmoaie într'un vas umplut cu alcool. Licuidul acesta se reduce prin evaporare la jumătate, din carea apoi să dă bolnavului respective bețivului o lingură plină tot la 3 oare în două zile după olaltă. Între intervalele de câte 3 oare bețivului să poate da din medicina pomenită, ca să 'și ude limba. În dăna a 3-a i să dă numai o jumătate de lingură, în a 4-a dă numai a patra parte de lingură, apoi numai câte 10 picături și în a 6-a dă numai câte 5 picături, cari a poa se continua mereu până la 15 ba în casuri extreme și până la 30 de zile. Bețivul după tratamentul acesta e de sigur curat de boala lui!

* (Tutti quanti). Pe când consulul și pe urmă imperatore al Francezilor, Napoleon Bonaparte, detronase pe Papa, trimițându-l în esil, toți cardinalii cari erau îngrijiiți de soartea lui și a lor se deciseră de a trimite la Napoleon o deputațiune compusă din 4 din cei mai bătrâni, pentru a implora dela el grație atât pentru sfântul părinte cât și pentru ei.

Napoleon îi primise întrebându-i că ce poftesc? După ce cardinalii își supuse scurt și desprețuitor: „*Andate via, voi siete birbanti tutti quanti!*” Dar unul din cardinali, imediat era gata cu răspunsul seu și spuse consulului: „*Noh signor, tutti quanti — ma — Bonaparte.*” „Staf.”

* (Uniforma Zulilor). Printre toate amănuntele care au fost publicate dăle aceste asupra tribului resbelnic al Zulilor, nu s'a făcut mențiune despre uniforma prea pitorească ce poartă soldații regelui Cetiwayo. Un misionar englez care a petrecut mai multe luni printre Zuli ne co-

munică descrierea următoare a îmbrăcăminteii gardei regale (Tulwana):

Soldatul regimentului regal poartă împregiurul capului o pele de vidră și de ambele părți ale frunții două pene de struț crăpată în două, și în mijloc o peană mare de cocor; cercei de pele de maimuță, panage de coade de vaci albe cad dela gât pe pept și pe spate.

O fustă scurtă, de pele de maimuță și de vevertiță le impresoară talia. În câteva regimente, coafura se compune din o pele de leopard și din pene de struț albe sau negre.

Cât despre paveșile Zulilor, sunt zugrăvite în deosebite colori; alb, roșu sau negru. Corpurile de trupe pri-mesc nemuri. Corpurile, luate cele mai multe după numele de orașe, de fluvii, de munți, de paseri de reptile sau de animale. „Telegr.”

* (Statistica populației Dobrogei). Constatările guvernului despre populația Dobrogei, dau următoarele cifre:

	Suflete
Români	24,314
Bulgari	19,479
Străini diferiți	13,936
Musulmani	59,003
Total	116,732

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.”)

Petersburg, 26 Februarie n. O ediție separată a „Monitoriului oficial” comunică scirea, că la clinica profesorului Botkin a venit eri dimineața un țeran, pe care Botkin 'l a declarat infect în grad mai ușor de boala astrahanică (ciuma). Despărțământul, unde se află bolnavul, fu strict izolat, rufele arse, persoanele, cu cari bolnavul a locuit împreună transportate afară din Petersburg într'un local de observațiune unde rămân 42 zile izolați. Locuina bolnavului fu desinficiată; despre aflarea îmbolnăvitului se vor publica de aici încolo în fie-care dă rapoarte oficiale.

Românii judecați de străini.

(Urmare).

Acestei tendințe naționale a științei la Români trebuie să se atribuiască, dacă ea s'a pus mai cu deosebire pe cercetarea istoriei, obiceiurilor și limbei poporului seu. Și pentru străinătate aceste lucrări au cel mai mare interes. Cercetarea limbei române ține de domeniul filologiei române. Dacă limba română a fost tratată până acum ca un copil vitreg între sororile Romei mame, asemenea ca și limba celtică între asemena germanice; căci amândouă s'au dezvoltat într'un mod mai străin și la înțelegerea lor mai anevoioasă, în comparațiune cu limbile lor surori. Poate să se amintească cu laude, că Viena formează un focar favorabil și propiu pentru studiele românesce pe tereni german limbistic. Aci trăiesce Musafia, care a tratat cestiuni etimologice ale limbei române cu o erudițiune și acurateță, ce disting toate lucrările sale limbistice; aci se află marele Miklosich, căruia 'i datorim o monografie escelentă despre elementele slavice în limba română; aci de curând a primit o catedră dr. Iarnic autorul unei mici lucrări foarte prețioase asupra însemnătății limbistice, ce prezintă basmele române populare. Și singurul romanist german, care a tras în sfera studiilor într'un mod mai aprofundat și filologia română, Hugo Schuchardt ține actualmente tot de Austria. Tot un Austriac a fost și cel reposit așa de timpuriu, Rösler, ale căru cercetări istorice, limbistice și etnografice asupra Românilor sunt foarte prețioase. În sfârșit în anul trecut, I. Iung în Praga și H. I. Bidermann în Gratz, în scrierile lor „Romani și Români în țările dela Dunăre și Români și răspândirea în Austria” au prezentat

spre cercetare și prelucrare filologice și statistice. În Franța numai Picot și a căpătat un nume pe terenul special al cercetării limbii și literaturii române. Cu atât mai întărită și mai însemnată este activitatea în această direcțiune chiar în țară; I. și T. Maiorescu, de Cihac, Frollo reprezintă cu succes interesele filologice; talente mai june, care s'au format în Germania și în Franța ca Gaster și Lambrior ne dau speranță pentru viitorul. Două diare însemnate, baste în adevăr pe idei în principiu opuse dar unite în cultivarea a unui spirit pur științific, publică cercetări asupra limbii și naționalității române, „Columna lui Traian“ redactată de Hăsdău care apare în București și „Convorbirile literare“ publicate de Negruzzi în Iași. Material pentru o tractare a dezvoltării istorice a limbii române se capătă prin publicațiunea perseverantă și prin retipărirea scrierilor mai vechi — societatea academică din București este în această privință foarte ocupată — și lupta asupra constituției unei limbii literare, care se conduce în România tot așa de tare ca și în Grecia, atinge într'un mod foarte bine făcător interesul limbii vie a poporului, care se documentează în adunarea neobosită de basme, cântece populare și proverbe.

Posițiunea cea mai însemnată între învățații Români o ia fără îndoială Hasdeu. Nu numai, fiind că lui ca și spiritelor universale ale timpurilor trecute, îi este prea strimț pe terenul cercetării științifice, dar mai ales, fiind că el este care simte mai tare necesitatea de-a introduce în știința română curentul viu al metodei științifice din Occident; fiind că el lucrează fără preget la dezvoltarea sa proprie ulterioară și în prezente cu tot dreptul poate să pretindă un loc de onoare lângă bărbații de știință ai popoarelor culte mai vechi. Erudițiunea sa stă pe aceiași înălțime cu productivitatea sa. Cunoștințele sale literare și utilizarea cea foarte întinsă de cărți este surprinzătoare, mai ales când cineva ține socoteală de pozițiunea izolată a României; afară de limba sa maternă și de cele două limbi clasice, el cunoaște limbile, germană, franceză, italiană, engleză, rusă, polonă, boemă, sârbă și bulgară; în timpurile din urmă a atras în sfera studiilor sale și ramurile arice ale tulpinei noastre limbistice precum și limba albanesă. O mare sagacitate și un talent viu și extraordinar de combinațiune sunt proprii tuturor lucrărilor sale mai ales a celor limbistice, și dacă cutezarea impetuoasă câte odată îl conduce mai departe decât poate să aprobe critica circumspectă, nu trebuie cineva mai ales pe terenul etimologic să le considere de prea mari greșeli unde mai cu samă are loc dișa lui Grimm: „Trebuie ca cineva vrând să apuce noul fruct să aibă și curajul să greșască.“ Și el ține de acei bărbați despre care Benfeg, nu știu unde dăce: „Că ei în adevăr fac greșeli dar niciodată prostii. În fine dezvoltarea lui Hasdeu ne înfățișează un mare progres; ceea ce ar pute cineva să considere la dânsul ca greșeli dispar din ce în ce mai mult și opera sa cea mai nouă stă cu totul la înălțimea științei moderne.“ (Va urma.)

Economic.

Budapesta, 22 Faur n. Timpul în săptămâna trecută a fost foarte moale. În zilele dintâi au domnit neguri groase și ploii mari, pe la mijlocul săptămânei a suflat un vânt de câră nord-vest, care curățind atmosfera a adus două zile frumoase cu soare. Sâmbătă dimineața iarăși a plouat, apoi a urmat un vânt rece de nord, în urma căruia duminică dimineața a fost o bruma

subțire și peste și nu timp minunat de primăvară. Termometrul arată între + 4° și + 6° R. Ghiața de pe Dunăre a dispărut fără a cauza inundări și navigațiunea s'a deschis și pentru comunicația cu mărfuri grele în toate direcțiunile. Dunărea de jos a crescut prin riurile Save și Tisa, în cari topinduse cu iuțală zăpada de pe Carpați prin ploile cele multe de peste săptămână, s'a scurs toată apa de zăpadă și lea umflat așa, încât domnesce o mare temere de inundări în tot ținutul lor. Între altele se arată, că în acest an o să căpătăm o primăvară timpurie. În Ungaria de sus a fost în zilele trecute o vreme foarte grea cu tunete, trăznete și grindină grozavă — într'adevăr un anachronism rar! — Oamenii se și gată de plug și în curând vor și ara în locurile mai sghicite. Negoțul cu bucate a început a crește și este nădejde, că din săptămână în săptămână prețurile lor vor crește tot mai tare. Notăm în special:

Grâul s'a vândut într'o cantitate de peste 70.000 măși metriche cu câte 5—10 cruceri mai scump ca mai înainte.

Săcara s'a cheltuit cu câte fl. 5.40—5.75 cr. v. a. și a trecut vr'o 3000 de m. metriche.

Orzula costat după calitate fl. 5.25—7.50 și s'au vândut vro 4000 m. m.

Ovășul a avut de o camdată trecere mai slabă. S'a cheltuit de ea vr'o 1500 m. m. cu câte fl. 5.40—5.80 cr. v. a.

Cucuruzul încă s'a ținut la prețurile de mai înainte și s'a vândut o cantitate de vro 4000 m. m. cu câte fl. 4.40—4.80 cr. v. a.

Făina se caută foarte tare atât de indigeni cât și de străini. S'a trâmăsi și se trâmăsi în țări străine cantități considerabile de făină, cu deosebire în Angliera și aceeași numai de când s'a deschis navigațiunea pe Dunăre.

Păștăioasele n'au căutare mai bună decât în săptămânile trecute. S'a vândut: mazerea cu fl. 9—10; linteia cu fl. 10—13; fasolea cu fl. 7—7.25 cr., mălaiu fl. 5.26—5.35 cr. Sămânța de in fl. 11.50—12; sămânța de cânepă cu fl. 9.25—9.50 cr. v. a.

Lânile au trecut bineșor. Cu deosebire au avut căutare lâna spălată prin fabrică, carea s'a vândut în cantitate de 4 mii 500 chilogramme cu fl. 2—2.75 cr., v. a. pro chilogram.

Porcii au fost foarte tare căutați și au trecut bine cu totul că s'au aflat în țerg aproape la 60,000 dintre cari au fost din Transilvania vro 270 și din România 910 capete.

Unsoarea de porc încă a avut căutare și trecere mare. Prețul ei în urma aceea s'a urcat cu 1 fl. la m. și s'a vândut cu câte fl. 50.50—51.50 cr. v. a. cu vas cu tot.

Slănină n'a trecut mai bine decât în săptămânile de mai înainte și s'a vândut m. m. cu fl. 38—38.50;

Săul a avut prețul fl. 45.75—46.50; Spirtul încă n'a avut căutare mai viaoie. Prețul a fost între fl. 27—30 v. a.

Peile au fost bine reprezentate. Cele de oaie s'au plătit cu fl. 2.20—3.10 părechea. 102 dăraabe din Transilvania s'a plătit cu fl. 120—130 și din România cu fl. 130—145 v. a. Peile de miel încă au trecut în număr de vr'o 6000 și s'au plătit bine după calitate cu fl. 40—105 pro 102 dăraabe. Asemenea și cele de capră cu fl. 120—185 pro 102 dăraabe. Peile nelucrate de bou s'a vândut cu fl. 120—185 de vacă cu fl. 110—113; de cal cu fl. 10.50—12 nesortate și cu fl. 8.50—9 sortate pro păr.

Bursa de Viena

din 24 Februarie n. 1879.

Metalicele 5%	63 45
Împrumutul naț. 5% (argint)	64 40
Împrumutul de stat din 1860	115 50
Acțiuni de bancă	791 —
Acțiuni de credit	230 40
London	116 55
Argint	100
Galbin	5 49
Napoleon d'aur (poli)	9 28 1/2
Valuta nouă imperială germană	57 30

Nr. 23—1879.

1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch Ioan Maneguș din comuna Poiana, protopresbiteratul Mercurei în urma încuviințării preaveneratului consistoriu archidieceșan dto 30 Decemvrie, 1878. Nr. cons. 2923—1878, se scrie concurs până la 15 Martie a. c.

Emolumentele împreunate de acest post sânt: o jumătate din venitul total al parochului de 400 fl. v. a. adecă 200 fl. v. a.

Concurenții au ași așterne suplicele lor înștruite conform prescrierilor statutului organic și a dispozițiunilor sinodali din 1873, până la termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Mercurea în 4 Februarie, 1879.

Dela oficiul protopresbiteral al Mercurei.

Ioan Droc m. p.,
adm. prot.

Nr. 28.

1—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia gr. or. de clasa III-a din comuna Cărbonariu în protopresbiteratul Cetății de peatră prin aceasta se scrie concurs cu termen până la 15 Martie 1879.

Emolumentele sânt:

a) Dela 140 familii câte una măsură mare de cucuruz sfârmit și una și de lucru cu palmele, cari toate statorite în bani dau un venit de 308 fl. v. a.

b) stolele statorite după decisul comisiunei organizatoare din anul 1872 rezultă un venit de 95 fl. v. a. Suma totală a venitelor e 403 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa această parochie au ași așterne recursurile înștruite în sensul prescrierilor statutului organic și ale dispozițiunilor provisorie sinodali din anul 1873 la scrisul până la termenul sus amintit. Cărpeneș, la 13 Febr. 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Șovrea m. p.,
adm. prot.

Nr. 31—1879.

1—3

CONCURS.

Pentru vacanta parochie de clasa a III din Vorumloc în tractul protop. gr. or. al Mediașului se scrie prin aceasta concurs cu termenul până la 15 Martie v. 1879.

Emolumentele sânt:

1. 11. Jugere de pământ, dintre care 2 părți sânt de arătură și o parte fenaș de cosit.

2. Dela fie care familie (93 familii) câte una și de lucru, cu mănucarea dela preot.

3. Venitele stolare, după cum s'a fost hotărit în sinodul protop. tractual.

4. Lemne de foc două sorți din pădurea comunală.

5. Cuartir, una casă închiriată cu plată solvită dela popor până vor pute cumpăra curte parochială.

Cei ce doresc a ocupa această stațiune de paroch au ași adresa concursurile înștruite în sensul statutului organic și a dispozițiunilor sinodului archidieceșan din 1873 la scrisul până la termenul indicat. Mediaș în 1 Februarie 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Dionisiu Chendi m. p.,

adm. ppsc.

Nr. 14 — 1879

2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunei parochiale gr. or. Rapoltul-mic de clasa a III-a protopresbiteratul Gioagiului I, se scrie concurs cu termen până la 10 Martie st. v. 1879.

Emolumentele sânt:

1. Porțiune canonică 2 jugere 867⁰⁰ parte arător parte fenaș.

2. Dela 86 familii câte una măsură de cucuruz sfârmit și stola usată cari toate laolaltă computeate în bani dau un venit anual de 235 fi.

Concurenții săși adreseze suplicele lor înștruite conform statutului organic la scrisul până la termenul sus indicat. Dela preoți să cere consensul Preaveneratului Consistor.

Hondol 12 Ianuarie 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Basilii Pipoș m. p.,

3—3

protopr.

Nr. 24.

1—3

EDICT.

Achim Ursu din Feldioara, care de trei ani părăsi cu necredință prelegiuita sa soție, Paraschiva Nan, tot de acolo, și pribegesce în lume fără a se sci ubicațiunea lui, se provoacă prin aceasta ca în termen de un an dela publicarea acestui edict să se prezenteze înaintea scrisului for matrimonial, căci la din contră și în absența lui se va pertracta și decide procesul divorțial intentat asupra lui.

Brașov, 20 Ianuarie 1879.

Forul matrimonial gr. or. al tractu-
protopopesc al II al Brașovului.

Ioan Petric m. p.,
protopresbiter.

Nr. 16 1878.

3—3

EDICT.

Sofia Stefanie din Beriu care de mai mult timp nu trăesce cu bărbatul seu legiuit Ilie Morancia din Sececa de o jumătate de an încoace a pribegit de tot în lume fără a se sci de ubicațiunea ei prin aceasta se citează ca în termen de un an dela publicarea acestui edict să se înfățoseze înaintea scrisului for matrimonial, căci la din contră și în absența ei să va pertracta și decide procesul divorțial intentat în contra dânsii.

Orășcie 5 Februarie 1879.

Forul matrimonial gr. or. al tractu-
lui Orășciei.

Niculau Popoviciu m. p.,
protopresbiter.

Nr. 68.

3—3

EDICT.

Ana Graoră dela Boholț legiuita soția a lui Bucur Socaciu din Cincul mare, carea cu necredință de 9 ani și a părăsit pe legiuitul ei soț de căsătorie, fără a se sci de locul ubicațiunei ei; se citează prin aceasta ca în termen de un an și o și să se prezenteze la scaunul protopopesc ca for matrimonial, căci la din contră procesul divorțial încaminat asupra ei de soțul ei, se va pertracta și decide și în absența ei.

Nocrichiu în 30 Ianuarie 1879.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al tractului Nocrichiu-Cincu mare.

G. Maier m. p.,
adm. ppsc.

Nr. 69.

3—3

EDICT.

Susana Pepelea legiuita soție a lui Mihail Pepelea amândoi din comuna Boholț, carea de 5 ani cu necredință și a părăsit pe legitumul bărbat, fără a se sci de locul afărei ei, se provoacă prin aceasta, ca în termen de un an și o și dela ziua mai jos semnată să se prezenteze înaintea scaunului protopresbiteral ca for matrimonial, căci la din contră și în absența ei se va pertracta și decide procesul divorțial ridicat asupra ei. —

Nocrichiu în 30 Ianuarie 1879.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al tractului Nocrichiu-Cincu-mare ca for matrimonial.

G. Maier m. p.,
adm. ppsc.